

RAAMATTU JA PAIMENVIRKA

Timo Laato – Matti Väisänen

Tämän vihkon ovat lahjoittaneet:

LUTHERAN HERITAGE FOUNDATION
51474 Romeo Plank Road
Macomb, MI 48042
USA

www.lhfmissions.org

SUOMEN LUTHER-SÄÄTIÖ
PL 127
00101 Helsinki

www.luthersaatio.com

Kannen kuva: Kirkkoisä Augustinuksen teoksen De civitate Dei kuvitusta 1100-luvulta (Canterbury).

Myllypaino, Leväsjoki 2006

RAAMATTU JA PAIMENVIRKA

1. JOHDANTO

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous hyväksyi ns. naispappeuden vuonna 1986. Hyväksymisen jälkeen on julkisuudessa todettu toistuvasti, että naispappeudelle ei ole teologisia esteitä. Kuitenkin Raamatussa on lukuisia kohtia, jotka asettavat kyseenalaiseksi naisen toimimisen pappisvirassa. Ne saavat tavallisen kirkkokansan epäilemään kirkon johdon vakuutteluja, etenkin kun kukaan ei koskaan ole kertonut, millä perusteilla kirkolliskokous teki päätöksensä. Lisäksi on muistettava, että hyvin selvä enemmistö kristikuntaa edelleen seuraa ns. apostolista virkajärjestystä, jossa naispappeutta ei tunneta.

Viime aikoina huolestuttava kehitys on jatkunut. Piispa Mikko Heikan työryhmä on esittänyt, että perinteisen virkakannan puolustavia teologeja ei enää lainkaan vihittäisi papin virkaan. Jo virassa toimivia pappeja ja kaikkia muita seurakunnan työntekijöitä ja jopa luottamushenkilöitä voitaisiin rangaista, jos he kieltäytyvät yhteistyöstä naispappien kanssa. Samalla raamatullisen virkakäsityksen julkinen opettaminen tulisi rangaistuksen uhalla kielletyksi. Tällaiseen pakkovaltaan ja omantunnon polkemiseen emme suostu. Siksi tahdomme tässä vihkosessa lyhyesti ja perustellusti tuoda julki, mitä Raamattu opettaa kirkon paimenvirasta. Tietysti jokaisen kuuluu elää ja toimia Raamatun opetuksen mukaan. On sanomattakin selvää, että me emme ainoastaan sydämessämme tai suullamme tun-

nusta jotain oppia vaan seuraamme sitä myös käytännössä. Jumala meitä auttakoon!¹

Seuraavassa esitetään ja selitetään Uuden testamentin keskeisimmät paimenvirkaa koskevat kohdat. Aluksi käsitellään kuitenkin lyhyesti ns. yleistä pappeutta. Lopuksi pohditaan vielä nykyisin vallitsevaa tasa-arvofilosofiaa, joka usein vaikeuttaa asiallisen keskustelun käymistä naispappeudesta.

2. YLEINEN PAPPEUS JA PAIMENVIRKA

Raamatun mukaan seurakunnan elämä ja työ rakentuu kristillisen kasteen ja uskon sekä niille perustuvan yleisen pappeuden varaan. Tässä suhteessa miehen ja naisen välillä ei ole mitään eroa. Heillä molemmilla on samat oikeudet ja velvollisuudet. Kumpikaan ei voi tehdä mitään sillä perusteella, että hän on mies tai nainen. Yhdessä toimien, kukin oman kutsumuksensa mukaisesti toinen toistaan tukien, päästään yhteisiin päämääriin ja saavutetaan parhaimmat tulokset.

Jokainen Jeesukseen Kristukseen Vapahtajanaan uskova kuuluu ”kuninkaalliseen papistoon”, ja hänen tehtävänään on julistaa Jumalan ja loja pelastustekoja (1. Piet. 2:9). Siten tähän papistoon kuuluvat kaikki uskovat: sekä miehet että naiset. Heillä on siis aivan yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet huolehtia sekä omasta että toisten jumalasuhteesta saamallaan armolahjoilla. Ihanana tavoitteena on levittää evankeliumin sulosanomaa ihmisten iankaikkiseksi autuudeksi.

Yleisen pappeuden ohella ja sen rinnalle Jumala on säätänyt myös erityisen paimenviran. Siihen hän kutsuu ne, jotka hän itse tahtoo. Hänen tahtonsa löytyy Raamatusta, niistä kohdista, joita käsitellään tässä vihkossa. Kaikki seurakunnan paimenet ovat Raamatun mukaan

¹ Kyseinen piispa Mikko Heikan johtaman työryhmän julkaisema raportti on nimeltään: Työn johtaminen, työyhteisöjen kehittäminen ja työturvallisuus (2006).

miehiä, mutta kaikki miehet eivät ole seurakunnan paimenia. Sellaisia ovat vain ja ainoastaan ne, jotka seurakunta on kutsunut ja vihkinyt apostolista virkajärjestystä noudattaen (luterilaiset tunnustuskirjat: *rite vocatus*). Pelkkä sisäinen kutsumus ei vielä riitä. Tarvitaan myös ulkoa päin tuleva kutsu.²

Siksi kysymys paimenvirasta ei kuulu ns. ”ehdonvallan asioihin”, josta kirkko voisi päättää vapaasti tahtomallaan tavalla. Siitä on Uudessa testamentissa hyvin selvät ohjeet. Keskusteltaessa naispappeudesta keskustellaan Raamatusta. Naispappeuskysymys on ennen muuta raamattukysymys. Samalla keskustellaan iankaikkisesta autuudesta, sillä pappisvirka on luterilaisten Tunnustuskirjojen mukaan asetettu ”uskon saamista varten” (Augsburgin tunnustus, artikla V). Se on yksi elävän kirkon tuntomerkeistä. Sen turmeleminen tai turmeltuminen johtaa vakaviin evankeliumin vääristymiin.³

3. PAIMENVIRKAA KOSKEVAT RAAMATUN KOHDAT

3.1. Jeesuksen ja alkuseurakunnan esimerkki

Paimenvirka perustuu Jeesuksen suorittamaan kahdentoista opetuslapsen (apostolin) valintaan. Se ei ollut hetken mielijohteesta syntynyt hätäinen päätös, jonka hän teki arkisten kiireittensä keskellä sen tarkemmin ajattelematta. Päinvastoin. Ennen suorittamaansa valintaa

2 Kirkkomme Tunnustuskirjoihin kuuluvissa Schmalkaldenin uskonkohdissa (vuodelta 1537) vedotaan pappisvirran tarpeellisuuteen ja välttämättömyyteen. Hätätilassa seurakuntien pitää jopa itse vihkiä pappeja palvelukseensa. Tässä yhteydessä korostetaan samalla, että vihittävien kuuluu olla kelvollisia miehiä. Tosin A. E. Koskenniemen käännöksessä tuo puoli ei pääse esille. Hän suomentaa keskeisen lauseen seuraavaan tapaan: ”Siispä me kirkon ynnä isien muinoisten esikuvien opastamina itse tahdomme ja meidän pitääkin vihkiä virkaan kykeneviä henkilöitä.” (s. 266, kohta: ”Vihkimys ja kutsumus”) Aikaisemmassa F. G. Hedbergin laitoksessa sama lause kuului: ”Sentähden, niin kuin meille seurakunnan ja Isäin vanhat esimerkit opettavat, tulee meidän ja tahdommekin itse vihkiä tähän virkaan kelvollisia miehiä.” (ks. s. 316–317) Vielä vanhemmassa J. Grönbergin laitoksessa lause käännettiin vastaavasti (s. 310). Nämä varhaisemmat käännökset ovat oikeassa. Näin siis Tunnustuskirjat opettavat, että papinvirkaan ei voida kutsua ja vihkiä naisia. Heidän mahdollisesti kokema sisäinen kutsumuksensa ei tee tyhjäksi tai kumoa jumalallista sääntämystä.

3 Ks. M. Luther: Kirkolliskokouksista ja kirkosta. Panelia 1989, 158-170.

Jeesus vetäytyi yksinäisyyteen korkealle vuorelle rukoilemaan. Siellä hän rukoili ”kaiken yötä”

(Luuk. 6:12). Päivän tultua hän valitsi ”ne, jotka hän itse tahtoi” (Mark. 3:13). Ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus uudistaa kutsumuksen opetuslapsillensa. Hän valtuuttaa heidät valloittamaan koko laajan maanpiirin.

Se tapahtuu saarnaamalla evankeliumia ja kastamalla kansat ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” – unohtamatta opettaa kaikkea, mitä hän on käskenyt heidän pitää (Matt. 28:18–20). Valtavaan tehtäväänsä opetuslapset tarvitsevat uuden voiman ylhäältä, Pyhän Hengen. Lähettäessään heidät Jeesus myös varustaa heidät. Hän ei jätä heitä ”oman onnensa” varaan. Heidän päällensä vuodatetaan Pyhä Henki korkeudesta (esim. Luuk. 24:46–49, Joh. 20:21–23, Apt. 1:4–5, 2:1–11).

Vaikka Jeesus oli toiminnassaan varsin ennakkoluuloton ja rikkoi tarkoituksella naisia alistavia, totuttuja tapoja keskustelemalla esimerkiksi naisten kanssa (Luuk. 10:38–42 ja Joh. 4), hän valitsi apostoleikseen silti vain miehiä. Apostoli Paavalin mukaan kirkon kuuluu noudattaa Herran käskyä (ks. 1. Kor. 14:37). Miten se ymmärrettiin alkukirkossa?

Apostolien tekojen alussa kerrotaan Juudaksen tilalle valittavan apostolin valintamenettelystä. Siinä yhteydessä korostetaan erikseen, että kyseeseen voi tulla ainoastaan *mies*, joka oli seurannut Jeesusta koko hänen julkisen toimintansa ajan (1:21–22). Vastaavasti 1. Kor. 15:1–8, jossa lainataan hyvin paljon vanhempaa ja koko alkukirkolle yhteistä uskontunnustusta, antaa ymmärtää, että kaikki apostolit olivat *miehiä* ja erityisesti Jeesuksen ylösnousemuksen todistajia.⁴

4 Nimitystä ”apostoli” käytetään UT:ssa suppeammassa ja laajemmassa merkityksessä. Se voi tarkoittaa vain ”niitä kahtatoista” (vrt. evankeliumien kielenkäyttöä, ks. lisäksi 1. Kor. 15:5) tai kaikkia niitä, joille ylösnoussut Vapahtaja ilmestyi (1. Kor. 15:7). Siksi Paavali piti myös itseänsä apostolina (1. Kor. 15:8–9, vrt. edelleen Apt. 14:4). Joskus tietysti sana ”apostoli” voi tavallisessa kielenkäytössä merkitä vain ”lähettilästä” tai ”lähettiä” (ks. esim. 2. Kor. 8:23 ja Fil. 2:25).

Apostolin virkaa kutsutaan nimenomaan ”kaitsijatoimeksi” (Apt. 1:20). Juuri samaa nimitystä käytetään myös esimerkiksi Efeson seurakunnan vanhimpien virasta (Apt. 20:28).⁵ Siksi nykyistä paimenen (eli pastorin) virkaa voidaan perustellusti yhtä lailla luonnehtia ”apostoliseksi”. Se on historiallista taustaansa vasten selvästi *miehin*en virka. Näin se on käsitetty laajasti läpi kristikunnan ja yleisesti kautta koko kirkkohistorian.⁶

Sitä polttavammaksi nousee kysymys, miksi se on Suomessa sekä monissa länsimaissa pitänyt muuttua toisenlaiseksi ja vihkiä myös naisia papeiksi. Muutokseen pitäisi löytyä selvät perusteet Raamatusta. Pelkkä kirkolliskokouksen päätös tai piispojen lausunto ei riitä.

Seuraavassa käsitellään aiheen kannalta keskeiset paimenvirkaa koskevat Uuden testamentin jakeet. Opin pääkohdat (*sedes doctrinae*) ovat 1. Kor. 14:33b–38 ja 1. Tim. 2:11–15. Edelliseen jaksoon liittyy ainakin osittain 1. Kor. 11:2–16, jota on siksi hyvä tutkia aluksi ikään kuin koko keskustelun taustaksi. Lopuksi vielä huomioidaan lyhyesti Room. 16:7 ja Gal. 3:28.

3.2. Ensimmäinen korinttilaiskirje 11:2–16

2. Minä kiitän teitä, että minua kaikessa muistatte ja noudatatte minun opetuksiani, niin kuin minä ne teille olen antanut. 3. Mutta minä tahdon, että te tiedätte sen, että Kristus on jokaisen miehen pää ja että mies on naisen pää ja että Jumala on Kristuksen pää. 4. Jokainen mies, joka rukoilee tai profetoi pää peitettynä, häpäisee päänsä. 5. Mutta jokainen nainen, joka rukoilee tai profetoi pää peittämätönnä, häpäisee päänsä,

⁵ Vrt. edelleen 1. Piet. 5:1–2. Siinä apostoli Pietari puhuttelee seurakunnan vanhimpia ja puhuu samalla itsestensä seurakunnan vanhimpana.

⁶ Seurakunnan paimenvirasta käytetään Uudessa testamentissa useita ilmauksia: esim. paimen (kr. poimen), opettaja (kr. didaskalos), kaitsija (kr. episkopos), vanhin (kr. presbyteros). Nämä nimitykset vaihtelevat Raamatun eri kohdissa, mutta tarkoittavat silti samaa virkaa (vrt. meidän kielenkäyttöämme puhuttaessa pappien erilaisista viroista). Samassa seurakunnassa on saattanut tietysti toimia enemmän kuin vain yksi paimen (vrt. Apt. 20:17, 1. Tim. 4:14, 5:17, Tiit. 1:5 jne.).

sillä se on aivan sama, kuin jos hänen päänsä olisi paljaaksi ajeltu. 6. Sillä jos nainen ei verhoa päätään, leikkauttakoon hiuksensakin; mutta koska on häpeäksi naiselle, että hän leikkauttaa tai ajattaa hiuksensa, niin verhotkoon itsensä. 7. Miehen ei tule peittää päätänsä, koska hän on Jumalan kuva ja kunnia; mutta nainen on miehen kunnia. 8. Sillä mies ei ole alkuisin naisesta, vaan nainen miehestä; 9. eikä miestä luotu naista varten, vaan nainen miestä varten. 10. Sen tähden naisen tulee pitää päässään vallanalaisuuden merkki enkelien tähden. 11. Herrassa ei kuitenkaan ole naista ilman miestä eikä miestä ilman naista. 12. Sillä samoin kuin nainen on alkuisin miehestä, samoin myös mies on naisen kautta; mutta kaikki on Jumalasta. 13. Päättäkää itse: sopiiko naisen rukoilla Jumalaa pää peittämätönnä? 14. Eikö itse luontokin opeta teille, että jos miehellä on pitkät hiukset, se on hänelle häpeäksi; 15. ja että jos naisella on pitkät hiukset, se on hänelle kunniaksi? Sillä ovathan hiukset annetut hänelle huntuksi. 16. Mutta jos joku haluaa väittää vastaan, niin tietäköön, että meillä ei ole sellaista tapaa eikä Jumalan seurakunnilla. (käännös mukailtu KR-38 ja -92 pohjalta)

Jakeet antaisivat aihetta moniin pitkiin ja tärkeisiin pohdintoihin. Tässä ei kuitenkaan ole mahdollista käsitellä kaikkia yksityiskohtia. On rajoitettava oleelliseen. Jatkon kannalta on keskeisintä tarkastella lukujen 11 ja 14 välistä suhdetta. Jälkimmäiseen lukuun palaamme tuonnempana tarkemmin.

Korintin seurakunnassa naiset rukoilivat ja profetoivat. Paljon keskustelua on kirvoittanut kysymys, millaista tämä profetoiminen on ollut. Toiset tutkijat pitävät sitä lähes tai täysin saarnaamisen veroisena puheena. Toisille se on enemmän ilmoituksenomaista, yliluonnollista puhetta, jota kuuluu arvioida – paitsi Jumalan sanan valossa – myös henkien erottamisen armolahjan avulla. Joskus profetoimiseen liittyy tulevien asioiden ennustamista (ks. esim. Apt. 11:28) tai jopa lopun aikojen salaisuuksien paljastamista (ks. Ilmestyskirja). Ei varmaan ole tarpeen pyrkiä ”lyömään lukkoon” aivan yksiselitteistä määritelmää profetian sisällöstä. Kuka sellaiseen edes pystyisikään? Hengen vaikutuksesta (oikeat) profeetat ovat aina puhuneet sen, minkä he ovat

saaneet ”ylhäältä”. Joka tapauksessa profetoimisella (toisin kuin kieliläpuhumisella) tarkoitetaan selväsanaista puhetta. Hyvänä määritelmänä voidaan pitää myöhempää 14. luvun lausetta: ”Profetoiva puhuu ihmisille rakennukseksi ja kehotukseksi ja lohdutukseksi” (j. 3).

Entä sitten luvun 11 suhde lukuun 14? Eikö ole ristiriitaista sallia naisen rukoilla ja profetoida, mutta sitten käskää hänet vaikenemaan seurakunnassa (ks. kohtaa 1. Kor. 14:33b-38 jäljempänä)? Tässä yhteydessä on tärkeätä huomata, että Paavali perustelee kantaansa molemmissa kohdissa samalla tavalla. Ainakin seuraavat yhtäläisyydet nousevat esiin hänen kirjeestään:

- 1) Jokin asia ”on häpeäksi” naiselle (11:6 ja 14:35).
- 2) Hävettävä asia (”hiusten leikkauttaminen” tai ”puhuminen”) ilmaistaan (kreikassa!) verbin infinitiivillä.
- 3) Todisteeksi viitataan Raamatun alkulukuihin: (lähinnä) luomiskertomukseen ja syntiinlankeemukseen (niitä ei kuitenkaan lainata suoraan).
- 4) Lisäksi on noudatettava muiden seurakuntien esimerkkiä ja tapaa (11:16 ja 14:33b).
- 5) Lopuksi torjutaan lyhyesti ja tyylisti (!) mahdolliset vastaväitteet (11:16 ja 14:38).⁷

Koska perustelut ovat näin yhtäläiset molemmissa po. luvuissa, tuntuisi vähemmän uskottavalta, jos niitä pidettäisiin keskenään ristiriitaisina. Asia selvenee juutalaisesta taustasta käsin. VT kertoo useasta naisprofeetasta. Sellaisia olivat mm. Mirjam, Aaronin sisar (2. Moos. 15:20), Debora, Lappidotin vaimo (Tuom. 4:4), Hulda, Sallumin vaimo (2. Kun. 22:14, 2. Aik. 34:22) ja Hanna, Fanuelin tytär (Luuk. 2:36). He toimivat valitun kansan esirukoilijoina ja välittivät sille Herran sanan.

⁷ Näihin yhtäläisyyksiin on kiinnittänyt huomiota erityisesti H. C. Cavallin. Ks. Fr. Brosché - H. C. Cavallin: *Manssamhällets försvarare - eller skapelsens?* Studier och tankar kring frågan om kvinnan hos Paulus och Luther - i gammal och ny gnosticism. Uppsala 1982, 45. Vrt. myös monet uudemmat kommentaarit.

Heistä ei kuitenkaan yksikään toiminut pappina (tai edes pyrkinyt papiksi). Se kutsumus oli Mooseksen laissa säädetty yksin leeviläisten miesten osaksi. Paavali ajattelee samoin. Hän sallii, että naiset rukoi-levat ja profetoivat seurakunnassa. Ja miksi se pitäisi heiltä kieltää? Olihan juutalaisen kansan keskuudesta VT:n aikana noussut useita ru-koilevia naisprofeettoja. Korintin naisten tuli nyt toimia tämän jalon esikuvan mukaisesti eikä ryhtyä toimittamaan papillisia tehtäviä kir-kossa. Heidän on tyydyttävä pyhään kutsumukseensa. Näin olemme itse asiassa sisällä 14. luvun tilanteessa. On aika siirtyä käsittelemään sitä tarkemmin.⁸

3.3. Ensimmäinen korinttilaiskirje 14:33b–38

33b. Niin kuin kaikissa pyhien seurakunnissa, 34. olkoot naiset vaiti teidänkin seurakunnan kokouksissanne, sillä heidän ei ole lupa pu-hua, vaan olkoot alamaisia, niin kuin lakikin sanoo. 35. Mutta jos he tahtovat tietoa jostakin, niin kysykööt kotona omilta miehiltään, sillä häpeällistä on naisen puhua seurakunnan kokouksessa. 36. Vai tei-dänkö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai pelkästään teidän luoksenneko se on tullut? 37. Jos joku uskoo olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäköön, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. 38. Jos joku ei tätä tunnusta, Jumala ei tunnusta häntä. (käännös mukailtu KR-38 ja -92 pohjalta)

8 Ehkä on tarpeen vielä aivan lyhyesti viitata erääseen vääristymään 1. Kor. 11 tul-kinnassa. Viime aikoina jotkut tutkijat ovat väittäneet, että puhe miehestä ”naisen päänä” ei sittenkään tarkoittaisi miehen johtajuutta. He kääntävät kreikan sanan *kefale* ”lähteeksi”. Näin esim. M. T. Brauch kirjassa *Suorat sanat*. Paavalin opetuksen vaikeita kohtia. Hämeen-linna 2000, 126–132. Hän päätyy seuraavaan käännökseen: ”Teidän tulee kuitenkin tietää, että Kristus on miehen elämän lähde; mies on naisen elämän lähde; ja Jumala on Kristuksen elämän lähde.” (j. 3, ks. s. 132) Vasta 1960-luvulta lähtien on tämäntapaisia tulkintoja nous-sut esiin samanaikaisesti, kun maallinen naisasialiike ja feminismi alkoi voimistua raamattu-tieteessä. Vanhassa testamentissa (jonka kielenkäyttöä Uusi testamentti noudattaa) heprean sanalla ”pää” on kuitenkin selvästi johtajuuteen viittaava merkitys. Lisäksi Ef. 5:22–24 osoit-taa selvänä rinnakkaiskohtana, kuinka 1. Kor. 11 pitäisi ymmärtää. Siinä esiintyy niin ikään ajatus miehestä ”vaimon päänä” ja Kristuksesta ”seurakunnan päänä” (j. 23). Heti seuraavassa lauseessa kehoitetaan: ”Mutta niin kuin seurakunta on Kristukselle alamaainen, niin olkoot vai-motkin miehillensä kaikessa alamaiset.” (j. 24, vrt. myös j. 22) Ks. esim. G. J. Lockwood: *1 Corinthians*. St. Louis 2000, 364.

Lainauksesta käy selvästi ilmi, että Korintissa oli jo 50-luvulla ”nais-pappeja” toimittamassa yhteistä jumalanpalvelusta, vaikka kaikissa muissa seurakunnissa oli säilytetty oikea apostolinen järjestys (j. 33b). Puhumisella (j. 34) tarkoitetaan nimenomaan opettamista, ei esimerkiksi kokousta häiritsevää puhetta naisten kesken. Sellaisia ongelmia olisi varmaan ollut joskus toisissakin seurakunnissa - eikä vain naisten kesken! Niitä vastaan apostolin ei olisi tarvinnut esiintyä koko arvovallassaan ja uhata rikkureita iankaikkisen kadotuksen tuomiolla (j. 38). Nyt hän ei siis kaihda äärimmäisiäkään toimenpiteitä muuttaakseen tilanteen Korintissa. Siksi kiistassa täytyy olla kysymys jostain paljon suuremmasta: koko kirkon opetusvirasta.

Apostoli kieltää naisia ”puhumasta” (kr. *lalein*) ”seurakunnankokouksissa” (kr. *en tais ekklesiais*, ilmaus tarkoittaa luvussa 14 jumalanpalvelukseen kokoontunutta kristikansaa). Puhuminen ei tarkoita samaa kuin profetoiminen tai rukoileminen luvussa 11 (ks. edellä), vaan kyse on seurakunnan yhteisessä jumalanpalveluksessa opettajana toimimisesta, julkisesta opettamisesta (vrt. Matt. 9:18, 10:20, 12:46, Luuk. 5:4, 9:11, Joh. 8:12, Apt. 4:1 jne.).⁹

Antiikissa käytettiin yleisesti hiukan toisenlaisia opetusmenetelmiä kuin nykyään. Opetus tai opettaminen tapahtui kysymysten ja vastausten avulla. Opettaja kysyi, oppilaat vastasivat. Esim. jo Sokrates ja Platon olivat menetelleet näin. He esittivät kysymyksiä kuulijoilleen ja (jonkinlaisen) vastauksen saatuaan he esittivät uusia kysymyksiä ja sitten vielä entistä tarkempia kysymyksiä, kunnes keskustelussa lopulta päädyttiin siihen lopputulokseen, johon he pyrkivät. Martti Lutherkin käytti aivan samaa menetelmää Vähässä Katekismuksessa.

9 1. Kor. 14:26 näyttää luvun lopun teemajakeelta. Siinä Paavali mainitsee armolahjoista virren, opetuksen, ilmestyksen, kielillä puhumisen ja kielten selittämisen. Sitten hän ryhtyy käsittelemään näitä kiastisessa (= päinvastaisessa) järjestyksessä: jakeissa 27–28 annetaan tarkempia ohjeita kielillä puhumisesta ja kielten selittämisestä, jakeissa 29–33a profetoimisesta ja jakeissa 33b–38 opettamisesta. Virrenveisuus jätetään käsittelemättä kokonaan. Ilmeisesti siitä ei ollut kantautunut mitään sen pahempaa Paavalin korviin! Siksi hän jakeissa 39–40 esittää lopuksi lyhyen yhteenvedon sanomastaan. Tämän rakenteen perusteella naisten saama puhekielto koskee siis julkista opettamista seurakunnankokouksissa. Ks. tarkemmin E. Koskenniemi: *Naispappeuden eksegeettinen argumentointi*. Erityisesti 1Kor 11–14 problematiikka. (Julkaistu alkuaan monisteena.) 1983, 21-22.

Hän toistaa esim. kysymyksen ”mitä se on?” käskyjä selittäessään ja käyttää muita vastaavia kysymyksiä eri pääkappaleissa.

Korintin seurakunnassa on ollut samanlainen opetusmenetelmä käytössä. Saarna oli opetuskeskustelua seurakunnan ja opettajan välillä. Saarnaamisesta käytettiin yleisesti sellaisia kreikkalaisia verbejä kuin *homilein* ja *dialegesthai*. Ne viittaavat keskusteluun, keskinäiseen ”kanssakäymiseen”. Kieltäessään naisia esittämästä edes kysymyksiä seurakunnassa Paavali tahtoo ennalta estää mahdolliset väärinkäsitykset. Hänen mielestään naisten esittämät kysymykset olisi voitu helposti käsittää seurakunnan opettamiseksi. Siksi he saivat kysyä mieltänsä askarruttavia asioita omilta miehiltään vasta kotona (j. 35).¹⁰

Ei Korintin eikä millään toisellakaan paikallisseurakunnalla ollut oikeutta toimia omavaltaisesti kirkon virkaa koskevassa asiassa (j. 36). Jumalan sana ei ole lähtenyt liikkeelle Korintista vaan Jerusalemista. Alkuseurakunnan käytäntö oli ja on pysyvä käytäntö kaikissa pyhiin seurakunnissa apostolisen järjestyksen mukaisesti. Miksi ei siis myös Suomessa ja Pohjolassa? Näin varjeltuisi kirkon julistuksen historiallinen yhteys alkukirkkoon. Koska evankeliumi ei myöskään ollut tullut ainoastaan Korintiin vaan moniin muihin kaupunkeihin (ja jopa maanosiin!) ja koska kaikissa niissä poikkeuksetta noudatettiin apostolista järjestystä, olisi myös Korintin suurkaupungissa – yhtä lailla kuin Suomessa ja muualla – ojentauduttava tuon yleisen käytännön mukaan. Paikalliskirkon ei koskaan pitäisi ryhtyä omavaltaisesti muuttamaan kristikunnan yhteistä raamatullista oppiperintöä.

Koska Korintin seurakunnassa vaikutti hyvin voimakas ”karismaattisuus”, Paavali joutuu vielä erikseen korostamaan, että ei mikään profetian kautta saatu tieto tai uusi ”hengen” ilmoitus riitä kumoamaan hänen välittämäänsä määräystä. Hänen arvovaltansa takana ei ole vähempää kuin Herran käsky (j. 37). On siis kyse Herran Kristuksen kirkolleen

¹⁰ Keskustelevasta ja kyselevästä saarnasta antiikissa ja Korintissa ks. lähemmin N. Johansson: *Women and the Church's Ministry. An Exegetical Study of I Corinthians 11–14*. Quebec 1973, 51–89.

antamasta järjestyksestä, ei jostain aika- tai tilannesidonnoisesta ohjeesta.¹¹

Lopuksi Paavali lisää selvyyden vuoksi ja kaikkien mahdollisten vastaväitteiden torjumiseksi: ”Joka ei tätä tunnusta, niin ei häntäkään tunnusteta.” (j. 38).¹² Toisin sanoen: jos joku ei tunnusta apostolista opetusta miehen ja naisen suhteesta seurakunnan kokouksissa Herran käskyksi eikä tahdo noudattaa sitä käytännössä, häntä ei Jumalakaan (ns. *passivum divinum* eli ”jumalainen passiivi”, niin kuin KR-92 oikein kääntää) tunnusta omakseen.¹³ Kuka kirkossa rohkenisi uhmata Kaikkivaltiaasta? Häntä tulee totella enemmän kuin ihmisiä!

Kuten tekstiyhteys osoittaa (ks. edellä), 1. Kor. 14:33b–38 käsittelee järjestystä *jumalanpalveluksissa*. Naisen ei siis ole lupa saarnata tai toimittaa liturgiaa. Lehtorinakaan hän ei saa ryhtyä näihin tehtäviin. Seurakunnan muista kokoontumisista ei tässä tarkkaan ottaen puhuta. Siksi vaikenemiskäskey ei koske esim. lapsi-, nuoriso- tai vanhustyötä, sielunhoitoa, rukoukokouksia jne. Näissä tai vastaavissa tehtävissä naiset voivat toimia puhtaalla omallatunnolla, joutumatta ristiriitaan apostolisen järjestyksen kanssa. Niistä heitä ei suinkaan kuulu estää vaan päinvastoin rohkaista täyttämään uskollisesti kutsumuksensa.

3.4. Ensimmäinen kirje Timoteukselle 2:11–15

11. Oppikoon nainen hiljaisuudessa, kaikessa alamaisuudessa. 12. mutta minä en salli, että nainen opettaa, enkä että hän vallitsee mies-

11 Mahdollisesti ”Herran käsky” (j. 37) viittaa *kaikkeen* edellä sanottuun luvussa 14, mutta ainakin ja aivan erityisesti puhekieltoon (j. 34).

12 KR-38:n käännös ”olkoon ymmärtämättä” perustuu lukutapaan *agnoeitoo*. Sitä vastoin KR-92:n käännöstä ”Jumala ei tunnusta häntä” tukee paljon vanhempien ja luotettavimpien käsikirjoitusten lukutapa *agnoeitai*. Näin myös latinalainen Hieronymoksen käännös: *ignorabitur*.

13 Vrt. lisäksi R. Bultmannin tekemää johtopäätöstä: ”Im at.lichen Sinn, in dem Gottes Kennen ein Erwählen, sein Nicht-kennen ein Verwerfen [...] bedeutet, muß 1 K 14, 38 verstanden werden [...]“ (*TWNT* I, s. 117)

tä, vaan eläköön hän hiljaisuudessa. 13. Sillä Aadam luotiin ensin, sitten Eeva, 14. eikä Aadamia petetty, vaan nainen petettiin ja joutui rikkomukseen. 15. Mutta hän on pelastuva lastensynnyttämisen kautta, jos hän pysyy uskossa ja rakkaudessa ja pyhityksessä ynnä siveydessä. (käännös mukailtu KR-38 ja -92 pohjalta)

Jakso kuuluu laajempaan yhteyteen, jossa annetaan ohjeita seurakunnankokouksista (edellä 2:1–10). KR-38:n käännös jakeessa 12 on epätarkka. Tarkkaan ottaen siinä ei puhuta aviomiestä (”että hän vallitsee miestänsä”) vaan miehestä yleensä (ks. yllä). Tässä ei siis käsitellä vain perhepiirin sisäisiä asioita vaan miehen ja naisen suhdetta kirkossa (tai seurakunnassa).

Tekstissä otetaan kantaa gnostilaiseen harhaoppiin. Se oli tuohon aikaan jo hyvin laajalle levinnyt ja uhkasi kristillisyyttä lähes kaikkialla. Mainitsematta lahkoa suoraan nimeltä Paavali tahtoo varoittaa nuorta pastoria, Timoteusta, sen aiheuttamasta uhasta. Mistä sitten oli kysymys?

Gnostilaisuuden mukaan Luoja oli ilkeä jumala (demiurgi) ja hänen luomansa ”materiaalinen” maailma oli paha. Erityisen paha ihmisessä oli hänen ruumiinsa, joka oli kaikkien syntien tyyssija. Siksi synnyttämistä suorastaan halveksittiin. Naista käskettiin kieltämään naisellisuutensa. Hänen pitäisi lakata tulemasta raskaaksi ja saamasta lapsia. Sen sijaan hänen täytyisi pyrkiä hallitsemaan miestä ja ryhtyä johtajaksi. Niin hän saattoi olla mieliksi Jumalalle.

Tällaisesta ajattelusta seurasi mm. seuraavat väittämät:

- 1) Naisen ei kuulunut olla miehelleen alamainen.
- 2) Hänen piti päinvastoin vallita miestänsä.
- 3) Siten myös seurakunnan johtaminen ja opettaminen uskottiin naiselle.
- 4) Hänen johtoasemaansa perusteltiin kääntämällä VT:n luomisjärjes-

tys täysin vastakkaiseksi: ensin luotiin Eeva ja vasta sitten Aadam.

5) Samoin syntiinlankeemus oli Aadamin eikä Eevan syytä.

6) Todelliseen naiseuteen ei liittynyt lasten synnyttäminen, koska kaikki ruumiillisuus oli pahasta ja pahaa.

Tällaista gnostilaisuutta vastaan Paavali nousee ja torjuu sen edellä mainitut väitteet yksi toisensa jälkeen:

1) Naisen kuuluu olla miehellensä alamainen (j. 11).

2) Hän ei siksi saa vallita miestänsä (j. 12).

3) Ei myöskään seurakunnan johtamista ja opettamista ole uskottu naiselle (j. 12).

4) Aadam luotiin ennen Eevaa (j. 13).

5) Eeva lankesi syntiin ennen Aadamia (j. 14),

6) kristitty nainen ei halveksu naisellisuuttaan (äitiyttä) vaan osoittaa uskonsa synnyttäessään ja kasvattaessaan lapsia (j. 15).

Jakeet 11–15 muodostavat siis selvän ja jyrkän vastakohtan apostolisen ajan gnostilaiselle harhalle. Tämän taustan tunteminen auttaa ymmärtämään paremmin, että j. 15 ei ole todiste ”patriarkaalisesta yhteiskunnasta” tai osoitus ”sovinistisesta naisvihasta” – kuten kohtaa on tavan takaa yritetty väärin selittää! Siinä sanoudutaan päättäväisesti irti silloisesta väärästä ja vaarallisesta muoti-ilmioistä, joka uhkasi tuhota kristityt kodit ja tukahduttaa äidinrakkauden omiin lapsiin. Perusteluina viitataan sekä luomisjärjestykseen (j. 13) että syntiinlankeemukseen (j. 14).¹⁴

1. Tim. 2:11-15 käsittelee oikeaa järjestystä *perheessä* ja *seurakunnassa*. Sitä vastoin siinä ei puhuta mitään samanlaisesta järjestyksestä

14 Edellä oleva selvitys perustuu ennen kaikkea J. Thurénin artikkeliin: ”Keskustelua herättänyt rajoitus alkukristillisessä kirkkojärjestyksessä.” *TA* 81 (1976), 307-317. Vrt. lisäksi T. Laato: *Reformatorisk gudstjänst på Skriftens grund*. Kungälv 2001, 101-103. 1. Timoteuskirjeen painoarvo keskustelussa sivuutetaan yleensä sillä, että se olisi ns. deuteropaavalilainen kirje eli peräisin paljon myöhäisemmältä ajalta - ja siksi vaila uskottavuutta! Mitenkään muuten ei Thurénin esittämää tulkintaa ole oikeastaan pystytty kiistämään.

perheen tai seurakunnan ulkopuolella. Niinpä teksti jatkuu välittömästi: ”Varma on

tämä sana: jos joku pyrkii seurakunnan kaitsijan virkaan, niin hän haluaa jaloonsa toimeen. Niin tulee siis seurakunnan kaitsijan olla nuhteeton, yhden vaimon mies ... sellainen, joka oman kotinsa hyvin hallitsee ja kaikella kunniallisuudella pitää lapsensa kuuliaisina ...” (3:1–2, 4). Erityisesti on huomattava, että 1. Tim. kuuluu ns. *pastoraalikirjeisiin*, joissa annetaan ohjeita juuri *paimenviran* hoitamisesta. Opetuskielto ei siksi koske erotiikkaa kaikkea opettamista (esim. lasten opettamista kotona ja pyhäkouluissa tai uskonnonopetusta kouluissa). Kyse on toimimisesta *pappina* kirkossa.

3.5. Roomalaiskirje 16:7

”Tervehdys Andronikukselle ja Juniaalle, heimolaisilleni ja vankeustovereilleni, joilla on suuri arvo apostolien joukossa ja jotka jo ennen minua ovat olleet Kristuksessa.” (KR-38)

Jotkut tutkijat ajattelevat, että Paavali mainitsisi tässä naispuolisen apostolin nimeltä *Junia*. Perustelunaan he esittävät lähinnä seuraavat väitteet:

- 1) Kreikan kielessä akkusatiivissa oleva nimi *Junian* voidaan varustaa kahdella eri korkomerkinällä. Siten kohta voidaan tulkita niin, että nimen perusmuoto olisi joko *Junias* (miehen nimi) tai *Junia* (naisen nimi). Tässä tapauksessa valitaan siis jälkimmäinen vaihtoehto.
- 2) Samoin lause ”joilla on suuri arvo apostolien joukossa” (*episemoi en tois apostolois*) voi alkukielessä tarkoittaa joko ”apostolit arvostavat Andronikusta ja Juniaa (Juniasta)” tai jopa ”Andronikus ja Junia (Junias) ovat arvostettuja apostoleja”. Tässä tapauksessa valitaan jälleen jälkimmäinen vaihtoehto.¹⁵

Kaiken kaikkiaan koko tulkinta vaikuttaa väkinoiseltä. Uusimmat

¹⁵ Vrt. U. Wilckens: *Der Brief an die Römer*. 3. Teilband. Röm. 12-16. EKK VI. Köln 1982, 134-136.

kreikankieliset tekstilaitokset ovat valinneet yksiselitteisesti miehen nimen puheena olevaan kohtaan (siis Junias, ei Junia). On edelleen äärimmäisen epävarmaa, tarkoittaako em. lause, että Andronikus ja Junias itsekin olisivat olleet apostoleja. Luontevimmalta käännökseltä tuntuu se, minkä sekä KR-38 että KR-92 ovat ottaneet suomennokseen.

Edelleen sopii kysyä, miksi Room. 16:7 pitäisi ehdoin tahdoin tulkita siten, että se joutuu ristiriitaan 1. Kor. 14:33b–38 ja 1. Tim. 2:11–15 kanssa (ks. edellä). Koska tällaisen tulkinnan puolesta ei puhu mikään varteenotettava perustelu, ei ole syytä hakemalla hakea edes jotain tukea naisten toimimiselle seurakunnan kaitsijan virassa. Sellaista tehtävää ei heille ole tarkoitettu.¹⁶

3.6. Galatalaiskirje 3:28

”Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä (paremmin: yksi) Kristuksessa Jeesuksessa” (KR-38)

Jae ei puhu seurakunnan virasta yhtään mitään. Siksi sen käsitteleminen ei oikeastaan edes kuulu tähän yhteyteen. Koska se kuitenkin usein nostetaan esille yhtenä perusteluna naispappeudelle, on tarpeen lyhyesti todeta muutama seikka.

Paavalin mukaan mies ja nainen ovat samanarvoisia (tasa-arvoisia) vanhurskauttamisen ja pelastuksen suhteen. Hän korostaa heidän yhdenvertaisuuttaan Kristuksessa Jeesuksessa. Heidän välillään ei ole eroa: uskossa molemmat saavat täyden anteeksiantamuksen osaksen-

¹⁶ Vrt. D. Moo: *The Epistle to the Romans*. NICNT. Grand Rapids–Cambridge 1996, 921–924. Hän keskustelee jakeesta 7 aika pitkään ja kääntää sen seuraavasti: ”Greet Andronicus and Junia [...] who are esteemed among the apostles.” (ks. s. 916) Silti Moo ei alkuunkaan pidä mahdollisena, että käsite ’apostoli’ merkitsisi tässä jotakin sellaista kuin ”an authoritative leadership position such as that held by the ’Twelve’ and by Paul” (s. 923).

sa. Silti samanarvoisuudesta ei seuraa, että miehen ja naisen tehtävät seurakunnassa tai kirkossa täytyisi olla samanlaiset. Heidän erilaiset luonteensa ja lahjansa täydentävät ja vahvistavat pikemminkin toisiaan. Erityisesti on pantava merkille, että jakeessa mainitut kolme ihmisryhmää: ”juutalaiset – kreikkalaiset, orjat – vapaat, miehet – naiset” ovat ja elävät (kaikesta tasa-arvosta huolimatta) erilaisessa asemassa kutsumuksensa perusteella. Juutalaisten ja pakanoiden välinen ero perustuu valitulle kansalle annettuihin lupauksiin (vrt. lausetta ”juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle”, lue esim.

Room. 9–11). Ei myöskään vapaitten ja orjien välinen ero ollut silloisessa yhteiskunnallisessa järjestelmässä täysi mahdottomuus (vrt. 1. Kor. 7:17–24!), vaikka orjuus sinänsä ei näytä innostaneen Paavalia (lue hänen asenteestaan Filemonin karanneeseen orjaan, Flm 8–21). Aivan vastaavasti miehen ja naisen välinen ero pysyy voimassa. Se perustuu luomiseen ja syntiinlankeemukseen (ks. edellä).

Tämän mukaisesti 1. Kor. 12 kuvaa seurakuntaa havainnollisesti Kristuksen ruumiina. Siinä on monia eri jäseniä ja jokaisella jäsenellä eri tehtävänsä. Silti ne muodostavat yhdessä yhden kokonaisuuden. Tarkoitus olisi, ”ettei ruumiissa olisi eripuraisuutta, vaan että jäsenet pitäisivät yhtäläistä huolta toinen toisestaan” (j. 25). Gal. 3:28 viittaa selvästi samaan todellisuuteen. Ei ole kyse ainoastaan yhtäläisyydestä (vrt. käännöstä ”te olette yhtä”) vaan ykseydestä (”te olette yksi”) erilaisuuden keskellä. Siksi tulkitsemme puheena olevan kohdan varmasti väärin, jos siihen vetoamalla pyrimme kumoamaan moninaisten tehtävien ja lahjojen olemassaoloa seurakunnassa.

Gal. 3:28 on näin johdattanut meidät jo tarkastelemaan aikamme tasa-arvoideologiaa suhteessa Raamattuun. Seuraavassa hiukan enemmän tästä.

4. RAAMATTU JA AIKAMME TASA-ARVOFILOSOFIA

Kiistassa naisten pääsystä pappisvirkaan ei ole – toisin kuin usein väitetään – vastakkain tasa-arvon puolustaminen ja sen vastustaminen. Itse asiassa kamppailua käydään kahden erilaisen tasa-arvofilosofian tai -ideologian välillä. Kumpaa niistä sovelletaan kristilliseen kirkkoon, määrittää pitkälti ne johtopäätökset, jotka sitten käytännössä tehdään.¹⁷

Naispappeuden toteuttamista vaatinut tasa-arvoajattelu on yleisesti sidoksissa sellaiseen tasa-arvofilosofiaan, joka englanninkielisessä maa-

ilmassa määritetään termillä 'egalitarian' (vrt. equal: samanlainen, yhdenvertainen). Egalitaarinen näkemys korostaa voimakkaasti samanlaisuutta ja sen merkitystä täysin ehdottomana edellytyksenä samanarvoisuudelle. Samanlaisuuden vaatimus viedään niin pitkälle, että sukupuolten erilaisuus ja toisiaan täydentävä suhde häviävät kokonaan. Kun siis vaaditaan, että naispappeus on toteutettava tasa-arvon nimissä, on lähtökohtana usein tämäntapainen tasa-arvofilosofia. Se ei kuitenkaan ole "se ainoa oikea". On olemassa toinen, parempi vaihtoehto.

On sanomattakin selvää, että Raamattu puolustaa miehen ja naisen tasa-arvoa. Aivan yhtä selvää on, että sen ilmoitus ei jäsenny egalitaarisen ajattelun pohjalta. Pyhistä kirjoituksista avautuu paljon rikkaampi ja syvällisempi näkemys. Raamatusta nousee esiin sellainen miehen ja naisen välinen suhde, josta englanninkielisessä maailmassa käytetään nimitystä 'complementarian' (vrt. complete: täydentää). Komplementaarinen näkemys painottaa yhdenvertaisuutta vaan ei välttämättä samankaltaisuutta. Tasa-arvon edellytyksenä ei ole kaikkien ja kaiken "tasapäistäminen". Erilaisuus ja monimuotoisuus käyvät

¹⁷ Katso tarkemmin: Wayne Grudem: *Evangelical feminism and biblical truth*, 2004.

mahdollisiksi. Pelastuksen asiassa ei miehen ja naisen välillä ole mitään eroa. Perheessä ja ”Jumalan perheessä” eli seurakunnassa (väliin myös yhteiskunnassa) heillä on kuitenkin eri tehtävät. Näin he täydentävät toinen toistaan uhrautuvassa rakkaudessa. Juuri tässä toteutuu luomisen hyvä tarkoitus. Evankeliumi vahvistaa sen eikä suinkaan kumoakaan sitä (vrt. edellä).

Vastaava yhdenvertaisuus ja erilaisuus vallitsee kolminaisuudessa: kolmiyhteisessä Jumalassa itsessään. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen suhteen on totisinta totta samanaikaisesti täydellinen yhdenvertaisuus, mutta myös toisiaan täydentävä erilaisuus. Siksi esim. Pojan syntyminen ihmiseksi ja jumalallisten ominaisuuksiensa käyttämättä jättäminen ei merkinnyt, että hän jossain vaiheessa olisi ollut yhtään vähemmän Jumala kuin Isä tai Pyhä Henki. Raamatullisen tasa-arvon juuret eivät siten löydy muinaisesta patriarkalisesta ajattelusta vaan Jumalasta itsestään, hänen syvimmästä olemuksestaan.

1900-luvulla voimalliseksi yhteiskunnalliseksi virtaukseksi nousseen egalitaarisen tasa-arvofilosofian vaikutuspiirissä edellä sanotun ymmärtäminen – saati hyväksyminen – ei ole kovinkaan todennäköistä, koska siinä vasta samanlaisuus ja yhtäläisyys kaikkialla ja kaikissa tehtävissä merkitsee tasa-arvoisuuden toteutumista. Tätä taustaa vasten käy varsin ymmärrettäväksi, että apostolisen virkajärjestyksen puolustaminen (johon naispappeuden torjuminen liittyy) mielletään nyky maailmassa tasa-arvon vastustamiseksi, vaikka siitä nimenomaan ei ole kyse.

Egalitaarisen tasa-arvofilosofian hyväksyminen kirkon arvopohjaksi ei vaikuta ainoastaan keskustelussa naisen pääsystä pappisvirkaan. Se johtaa helposti muutospaineisiin myös perhepoliittisissa kysymyksissä yleensä. Siitä on suorat yhteydet samaa sukupuolta olevien parisuhteiden hyväksymiselle. Lisäksi sen perusteella vaaditaan edelleen esim. hedelmällisyshoitoja naispareille ja yksinäisille naisille. Nämä ilmiöt ovat jo perin tuttuja erilaisina vaihtoehtoina yhteiskunnassa.

Lopuksi toteamme kertauksen vuoksi vielä uudelleen painokkaasti, että me puolustamme miesten ja naisten täydellistä tasa-arvoa luovuttamattomana raamatullisena periaatteena, mutta meidän käsityksemme mukaan samanarvoisuus ei edellytä samankaltaisuutta. Siksi me puolustamme myös apostolista virkajärjestystä ainoana oikeana ratkaisuna kirkon virkateologisiin ongelmiin.

PÄÄTÖS

Edellä on käynyt täysin selväksi, että Uusi testamentti ei missään kohdin hyväksy apostolisen virkajärjestyksen muuttamista. Naispappeuden toteuttaminen kirkossamme 1986 kirkolliskokouksen päätöksellä oli siksi vakava virhe, lankeemus pois totuudesta. Se on yhä tänään aivan yhtä väärä. Valhe ei ajan kuluessa muutu pikkuhiljaa totuudeksi, vaikka jotkut alkaisivat vähitellen tottua ja mukautua siihen tai pitäisivät itselleen edullisempänä ja hyödyllisempänä vaieta koko asiasta. Harha on harhaa aina ja kaikkialla. Raamatun sana sitä vastoin seisoo paikallansa järkähtämättä – kirkolliskokouksen ja virallisen kirkon turhentavasta asenteesta huolimatta. Siinä kerrotaan meille esikuvaksi Jeesuksen esimerkistä valita apostoleikseen vain miehiä. Siinä kuvataan Jerusalemin alkuseurakunnan halua ja intoa seurata hänen viitoittamallaan tiellä valittaessa apostolia pettäjä Juudaksen tilalle. Siinä välitetään koko kristikunnalle noudatettavaksi luomis- ja syntiinlankeemuskertomuksiin perustuva Herran käsky: 1. Kor. 14:33b–38 ja 1. Tim. 2:11–15. Eivät nämä kohdat ole lakanneet olemasta edelleen arvovaltaista puhetta ja ymmärrettävää tekstiä jokaiselle, jolla ”on korvat kuulla”. Niistä kiinnipitäminen - ei ainoastaan ajatuksen tasolla vaan myös käytännössä - on välttämätöntä. Harvaa asiaa perustellaan Uudessa testamentissa niin voimakkaasti kuin apostolista virkajärjestystä. Se on ja pysyy ohjeellisena maailman loppuun asti.

Kirkkomme on poikennut pois omalta perustaltaan, kun se tahtoo uudistua Raamatun sanasta luopuen, ei sen mukaisesti uskoen, opettaen

ja toimien. Evankeliumin vapaus on ihanaa, suloista vapautta lain orjuudesta ja ihmissäännöistä, mutta se ei ole vapautta Jumalan tahdosta, jonka hän on ilmoittanut meille. Siksi apostolinen virkajärjestys ”ei ole kaupan”. Uhkailulla ja rangaistuksillakaan ei voida pakottaa omaatuntoa luopumaan vakaumuksestaan. Me tarvitsemme nyt niitä rohkeita ja pelottomia paimenia, jotka ovat kykeneviä ja valmiita taivaallisen Ylipaimenemme kutsumina ja seurakunnan virkaan asettamina astumaan esiin ja saarnaamaan sanaa ”sopivalla ja sopimattomalla ajalla” (2. Tim. 4:2). Heidän tärkein tehtävänsä on tehdä työtä ”sanassa ja opetuksessa” (1. Tim. 5:17). Ei kuulu myöskään unohtaa, että monet kutsumustietoiset naisteologit ovat jääneet vaille koulutustaan vastaavaa ammattia, kun kirkkomme lehtorin viroista suurin osa joko lakkautettiin tai muutettiin papinviroiksi 1980-luvulla. Heidän puolestaan ei enää juuri kukaan puhu. Miten heille pystyttäisiin järjestämään työtä ja toimeentulo?

Raamatun sanasta irtautunut ja irtautuva kirkollisuus vie lopulta irti myös Kristuksesta. Ei ole vähäpätöinen asia, jos hänet ja hänen opetuksensa (”Herran käsky”, 1. Kor. 14:37) hylätään muka aikansa eläeinä. Siksi me vetoamme vakavasti maamme kristikansaan, että rukouksen hengessä kaikessa hyvää tehden jatkamme apostolien viitoittamalla tiellä eteenpäin evankeliumin ilosanomaa julistaen. Maksoi, mitä maksoi. Herra armahda meitä!

”Tämän tekstin helmi on näköala Raamatun ihmiskuvan syvyyteen. Luomisen rikkaus sisältää miehen ja naisen samanarvoisuuden ja erilaisuuden tasapainon. Puheenvuoro on kirkossamme ajankohtainen. Virkakysymyksessä on kysymys myös uskonnonvapaudesta, oikeudesta uskoa ja elää todeksi vakaumustaan. Mikä on sellainen vakaumus, joka ei vaikuttaisi teoissa ja valinnoissa? Tämä oikeus ei koske pelkästään pappeja. Toivon, että kirkkomme ei sulje perinteistä virkakantaa tunnustavilta seurakuntalaisilta mahdollisuutta vakaumuksensa mukaiseen jumalanpalvelusyhteyteen. Usein unohdetaan, että naispappeuspäätös on käytännössä johtanut Raamatun vakavasti ottavien naisteologioiden ja seurakuntatyöstä kiinnostuneiden naisten syrjimiseen, kun lehlerin virkoja ei enää ole. Toivon, että puheenvuoro voisi osaltaan selkeyttää Jumalan sanan ajattomia periaatteita seurakunnalle ja samalla toimia herätteenä ajankohtaisessa kirkollisessa päätöksenteossa.” **Lääket. lis. Päivi Räsänen**

”Aikamme on kulunut siihen, että olemme tuominneet ’vanhauskoiset’ papit ja maallikot, sen sijaan että kysyisimme mihin heidän käsityksensä perustuu, miten he perustelevat kantaansa, mitä he ajattelevat.’ Havainto on erään ruotsalaisen toimittajan. Se osuu oikeaan. Harvoin kysytään miksi joku on jotakin mieltä. Ollaan valmiit hyväksymään tai hylkäämään kysymättä miksi. Kädessäsi on nyt pieni kirjanen, vastauspuheenvuoro kysymykseen, joka liian usein jää kysymättä.” **Pääsihteeri Henrik Perret**

Artikkelin kirjoittajat **pastori, TT Timo Laato** ja **rovasti Matti Väisänen** ovat tunnettuja ja syvällisiä raamatunopettajia ja kirkollisia keskustelijoita.

Tämä vihko jatkaa Suomen Luther-säätiön **Aamutähti-sarjaa**, joka keskittyy uskonelämän peruskysymyksiin. Sarjaa toimittavat pastori, teol.lis. **Sakari Korpinen** ja pastori **Juhana Pohjola**.

Suomen Luther-säätiö

Aamutähti

Nro 31.

ISBN 952-5409-34-1